

Kriminalomsorgens regioner
Kriminalomsorgens høyskole- og utdanningscenter
Mottakere i vedlagte liste

Rundskriv

Nr:
KDI 6/2019

Vår ref:
201906834-40

Dato:
10.12.2019

AKTIVISERING OG REGISTRERING AV AKTIVITET

Innledning

Rundskrivet omhandler sentrale føringer for kriminalomsorgens ansvar for aktivisering av innsatte. Det gis en nærmere presisering av aktivitetspliktens «andre tiltak» og hvordan aktivitet skal registreres. Formålet er å fremme ulike former for aktivisering av innsatte og sikre lik registreringspraksis mellom fengslene. De sentrale føringene for registrering gjelder inntil Kompis Reskontro erstattes av et nytt fagsystem.

Kriminalomsorgens ansvar for å tilrettelegge for aktivisering

Domfeltes aktivitetsplikt kan bestå av arbeid, opplæring, samfunnsnyttig tjeneste, program eller «andre tiltak» som er egnet til å motvirke ny kriminalitet jf. straffegjennomføringsloven § 3. Straffegjennomføringsloven sidestiller arbeid, opplæring, program og «andre tiltak» som kan redusere risikoen for ny kriminalitet, jf. straffegjennomføringsloven § 18. Alle domfelte og innsatte i varetekt skal tilbys daglig aktivisering. Fengselsleder har ansvar for å tilrettelegge for aktivisering, kvalifisering og samordning av alle aktiviteter som kriminalomsorgen og samarbeidende tjenester tilbyr. Det skal i hver enhet være definert en person på ledernivå som har et særlig ansvar for en planmessig utvikling og oppfølging av arbeidsdrift og annen aktivitet. Lokaler og bemanningskapasitet må utnyttes best mulig både på dagtid og kveldstid.

Erfaringer med «Strategi for oppfølging av kriminalomsorgens arbeidsdrift 2015-2018» skal videreføres. Arbeidsdriften er en grunnpilar i aktiviseringen og bør gi innsatte kvalifikasjoner for å delta i arbeidslivet etter endt straffegjennomføring. Innsatte skal tilbys sysselsetting i verkstedene og arbeid som er nødvendig for fengselets drift og vedlikehold. Samarbeidet med skolen i fengsel om blant annet yrkesfaglig opplæring, praksisattester og lærebedrifter bør prioriteres. Kriminalomsorgen bør samarbeide med NAV, bibliotekjentesten og helse- og omsorgstjenesten om aktivisering og kvalifisering av innsatte. Samarbeid med Statsbygg om vedlikeholdsoppgaver og mindre bygningsmessige utbedringer som kan utføres av innsatte, bidrar til aktivisering og kvalifisering og bør prioriteres. Det vises til straffegjennomføringsloven § 4 og kriminalomsorgens ansvar for å tilrettelegge for at samarbeidende etater kan tilby sine tjenester. Det bør også samarbeides med frivillige organisasjoner og brukerorganisasjoner om tilbud som kan aktivisere innsatte.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon: 404 38 800	Saksbehandler:
Postboks 694	Solheimsgate 21,	Telefaks: 404 38 801	Anne Dahl
4302 Sandnes	2000 Lillestrøm	Org.nr: 911 830 868	E-post: Postmottak- 8005@kriminalomsorg.no

Flere yrkesgrupper enn arbeidsdrift og skole må delta i aktivisering av sårbare innsatte, som fritidsledere, aktivitører og fengselsbetjenter. Innsatte med psykiske lidelser og andre sårbare innsatte som i dag er uten aktivitetstilbud fordi de ikke er egnet til å delta tradisjonell arbeidsdrift og skole, bør få et særlig tilrettelagt aktivitetstilbud. Så langt det er mulig skal det også gis et tilbud om individuell aktivisering til innsatte som isolerer seg eller er utelukket fra fellesskapet. Kriminalomsorgens ansatte må delta i tilrettelagt aktivisering og sørge for at innsatte får hyppig fysisk aktivitet, for å forebygge isolasjon og eventuelle andre skadevirkninger av fengslingen. Kriminalomsorgen har også ansvar for å tilby formaliserte samtaler i tilbakeføringsarbeidet, miljøarbeid og fritidsaktiviteter.

Definisjon av aktivitet

Domfelte i fengsel har aktivitetsplikt. Så langt det er forenlig med varetektsfengslingens formål og eventuelle restriksjoner, skal også innsatte i varetekt tilbys daglig aktivitet som kan motvirke isolasjon. Innsatte som ikke er i arbeidsdrift, opplæring, eller program på dagtid, skal så langt det er mulig tilbys «andre tiltak», jf. under. Kriminalomsorgen skal legge forholdene til rette for at innsatte får tilbud om deltagelse i aktiviteter på fritiden, herunder mulighet for fysisk aktivitet og kulturell virksomhet, jf. straffegjennomføringsloven 21. Det følger av retningslinjene til § 21 at fengslene har plikt til å tilrettelegge fritidsaktiviteter tilpasset innsattes behov, med det formål å unngå isolasjon og skadevirkninger av denne.

Det er en målsetting at samtlige innsatte i fengsel får tilbud om daglig aktivisering. Kriminalomsorgsdirektoratet henstiller derfor til at regionene og enhetene tilrettelegger for aktivitetstilbud som er tilpasset innsatte som av ulike årsaker ikke kan ha fellesskap med andre, som bare kan ha et begrenset fellesskap med andre, som har nedsatt funksjonsevne og/eller andre forhold som vanskeliggjør tradisjonell aktivisering i verksdrift, skole eller i programvirksomhet.

Så langt det er praktisk mulig skal det tilrettelegges for at innsatte som er besluttet utelukket fra fellesskap med andre innsatte, vurderes for deltagelse i aktivitet med andre innsatte, for så vidt dette fremstår som sikkerhetsmessig forsvarlig. Det bør tilrettelegges for at aktivitet kan tilbys i grupper med mindre fellesskap, der det fremstår som hensiktsmessig for å sikre sosialisering og redusere omfanget av isolasjon.

Cellearbeid (arbeidsdrift eller skole på egen celle) defineres som aktivitet. Denne aktiviteten skal som hovedregel begrenses til innsatte i varetekt med restriksjoner, innsatte som har selvstudium og innsatte som av ulike årsaker er utelukket fra fellesskapet etter straffegjennomføringsloven § 37.

I dette rundskrivet benyttes begrepet «andre tiltak» om aktiviteter som ikke kan defineres som arbeidsdrift, skole eller program. Den målgruppen som kun skal tilbys «andre tiltak», er utelukkende innsatte som fengselet har erfaring med ikke har vilje og/eller evne til å tilpasse seg ordinær arbeidsdrift, skole og program. Det kan være innsatte med psykiske lidelser, lettere psykisk utviklingshemming og andre sårbare innsatte som ellers ville ha vært uten aktivitet.

Under følger en presisering av hva som for denne målgruppen kan anses som «andre tiltak» og som skal legges til grunn for registrering av aktivitet for denne målgruppen. Det er en forutsetning at slike tiltak organiseres og ledes av en ansatt i kriminalomsorgen eller en samarbeidspartner. Uorganisert fellesskap mellom innsatte og alminnelig lufting defineres ikke som «aktivitet», men er å anse som fritidsfellesskap og tiltak som kan forebygge isolasjon.

Definisjonen av «Andre tiltak» omfatter:

1. *Gruppeaktiviteter:*

Særlig tilrettelagte aktiviteter som ikke kan defineres som arbeid eller programvirksomhet, men hvor innsatte deltar i en gruppeaktivitet ledet av kriminalomsorgens ansatte eller samarbeidspartnere.

2. *Fritidsaktiviteter*

Kulturaktiviteter, sosiale aktiviteter og fysisk aktivitet på dagtid i gruppe eller individuelt som er ledet av kriminalomsorgen eller samarbeidspartnere.

3. *Formaliserte samtaler*

Samtaler med kriminalomsorgens ansatte som kontaktbetjent, sosialkonsulent, tilbakeføringskoordinator, friomsorgsansatt, samt ansatte i forvaltningssamarbeidspartnerne og frivillige organisasjoner. Dette kan være BRIK-kartlegging, russamtale, kontaktbetjentsamtale, boligsosialt arbeid m.m.

Registrering av aktivitet i Kompis Reskontro

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF) besluttet i brev av 26.april 2007 at innsatte som ikke ble tilbudt ordinært dagtilbud som arbeid, skole eller program, skulle tilbys annen aktivisering på dagtid for å unngå passivitet. Det ble da opprettet en ny kode 95 i Kompis Reskontro som fikk navnet «Fritidsaktiviteter». Fritidsaktiviteter på dagtid med varighet mellom to og fire timer skulle registreres som et halvt dagsverk. Fritidsaktiviteter på dagtid med varighet over fire timer skulle registreres som et helt dagsverk. Fritidsaktiviteter som avvikles etter kl. 16 på ukedager, i helger og i høytider skulle ikke registreres i Kompis Reskontro. Denne praksis skal videreføres. Kode 95 endrer navn fra «Fritidsaktiviteter» til «Andre tiltak».

Aktiviteter som kan registreres i kode 95 «Andre tiltak.» er det som følger av definisjonen av «andre tiltak»; gruppeaktiviteter, fritidsaktiviteter og formaliserte samtaler.

Aktiviteten som registreres må enkeltvis eller samlet være av minimum to timers varighet.

Bakgrunnen for å presisere og endre kode 95 fra «Fritidsaktiviteter» til «Andre tiltak», er at kode 95 ikke har vært tydelig definert og derfor ført til ulik registreringspraksis mellom fengslene.

Formålet med denne presiseringen er å sørge for lik registreringspraksis.

Dagsverk som registreres med kode 95 gis ordinær dagpengesats. Deltakelse i arbeid, opplæring, program og «andre tiltak» innenfor aktivitetsplikten godtgjøres likt, jf. forskriften til straffegjennomføringsloven om dagpenger § 3-13.

Koden «ikke arbeidsplasserbar» kan fortsatt benyttes men det er et mål å redusere den i fraværstatistikken i Reskontro. Registrering av «ikke arbeidsplasserbar» kan innebære at fengselet ikke har egnet arbeidstilbud tilpasset innsattes behov for aktivisering. I slike tilfeller bør innsatte registreres med «mangler tilbud». Dersom «andre tiltak», jf. definisjonen, er benyttet men ikke har ført fram, kan innsatte registreres som «ikke arbeidsplasserbar».

Løslatelsesdagen og overføring til annet fengsel skal registreres med koden «annet fravær».

Fravær for å delta i rettssak registreres med kode «fremstilling» i fraværstatistikken.

Med hilsen

Jan-Erik Sandlie
assisterende direktør

Heidi Bottolfs
avdelingsdirektør

10.12. 2019

Rundskriv om aktivisering og registrering av aktivitet

Mottakere:

Kriminalomsorgsregionene
Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)
Fengslene
Friomsorgskontorene
Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund (NFF)
Kriminalomsorgens Yrkesforbund (KY)
Fellesorganisasjonen (FO)
Kriminalomsorgens Lederforbund
Norsk Tjenestemannslag (NTL)
UNIO
Akademikerne
Hovedverneombudet
Sekretariatet for konfliktrådene
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Fylkesmannen i Vestland
Helsedirektoratet
Husbanken
Barne, ungdoms- og familiedirektoratet
Kulturrådet
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Kompetanse Norge
Wayback
Røde kors
Foreningen for fangers pårørende
Velferdsalliansen